

Matkailututkimus 4: 2, 87–88 (2008)

©Suomen matkailututkimuksen seura

Kirja-arvosteluita

Matkailun tuhat kärjessä?

Shultz, Patricia (2007). *1000 Places To See Before You Die*. Maailmanmatkaajan käsikirja. Suom. Marja-Leena Hiltunen ym. Tandem Verlag GmbH, 945 s., kuvitettu.

Auvo Kostiainen
Yleinen historia, Turun yliopisto

Matkailussa yksi suosikkiasioita on esittää erilaisia kohteiden paremmuusluokituksia. Tätä on tehty esimerkiksi maittain, alueittain tai elinkeinoaloittain. Patricia Schultzin teoksessa on yritetty panna järjestykseen maailman matkailukohteet. Yritys kuulostaa vähintäänkin vaativalta ellei mahdottomalta, koska näkökulmia ja mieltymyksiä on lähes yhtä monta kuin on matkailijaakin.

Maittain tehdyt valikoidut esittelyt ovat osittain vanhan kliseemäistä toistamista, koska väistämättä maailmasta löytyy suuri joukko ”must” –kohteita, joilta Schultzkaan ei ole voinut välttyä. Mutta kyllä mukana on monia yllättäviäkin valintoja. Schultz korostaa, että kohteiden valinta perustuu hänen omiin mieltymyksiinsä, se on ”henkilökohtainen karsittu unelmakohteideni luettelo”. Hän kertoo kiertäneensä maapallon kohteita perusteellisesti seitsemän vuotta kestäneen projektinsa aikana. Taustana hänellä on etäiseksi sukulaiseksi kutsumansa Mark Twainin henkinen perintö. Tämä matkailukohteiden listausprojekti alkoi kustantajan kanssa tapaamisesta, ja taustaa sille antoivat hänen esimerkiksi Italiasta laatimansa matkaoppaat. Valittujen kohteiden perustelu on ollut vaikeaa, ja tärkeää oli Schultzin sanojen mukaan yhteisen nimittäjän määrittely: ”kukin kohde välittäisi kävijälle ... sanomaa maapallon taianomaisuudesta, loukkaamattomuudesta, ihmeestä ja perinnöstä, jonka jätämme”. Tätä perusteena käyttäen mukaan valikoitui sekä huomiota herättäviä että arvaamattomia, myös pieniä ja vaatimattomia kohteita. Esittelyssä on kuuluisia temppeleitä, palatseja, teknologiaa, luonnonkohteita ja erikoisia vähän tunnettuja kohteita, joihin vinkki oli voitu saada illallisella pöytäseurueen tuntemattomalta jäseneltä.

Matkailukohteiden luettelo on ehkä hieman yllätyksellinen, mutta selitykset löytyvät Shultzin esipuheesta. Niinpä hän perustelee esimerkiksi esiteltyjen hotellien suurta määrää. Kirjoittaja on pannut erityistä painoa hotelleille, koska hänen mieles-

tään matkatavaroiden purkamisen paikka antaa hyvin tärkeän vaikutelman itse varsinaisesta matkakohteesta. Hän kysyy, eivätkö safarihotellit Krügerin kansallispuiston laidalla ole yhtä kiehtovia kuin itse villieläinsafari?

Kirja on saanut suuren suosion, josta kertoo sekin, että siitä on erikielisiä versioita. Alkuperäisteos on ilmestynyt Yhdysvalloissa vuonna 2003, ja sen mainostetaan kohonneen New York Timesin bestseller -listan ensimmäiselle sijalle. Kirja etenee manterekohtaisesti, jonka jälkeen on kustakin mantereesta valittu esiteltäväksi maa-kohtaisia vetonauvoja. Tosin valinnat tuntuvat melko puolueellisilta, koska esimerkiksi Lontoo on mukana kymmenillä kohteilla, kun jostain valtiosta voi olla yksi tai ei yhtään kohdetta. Mielenkiintoisia valintoja on paljon kuten vaikkapa teehteki Lontoon Ritz-hotellissa, alempana mainittu risteily jäänmurtajalla tai ruotsalaisten omistamaksi mainittu juhannusaatto.

Entä mitä Suomesta on päässyt kirjaan? Yhteensä on kuusi kohdetta: Hotelli Kämp, ravintola Savoy, risteily jäänmurtajalla, joulupukin kylä, Ainola ja Savonlinnan oopperajuhlat.

Ravintola Savoy'n perustelut viittaavat lähinnä Alvar Aallon suunnitelmaan ja marsalkka Mannerheimin kantapaikkaan. Shultz lienee ollut ravintoloitsijan johdattavissa kun hän väittää, että marsalkan ruokaryyppy ja erityisesti raa'asta jauhe-
lihasta tehty pihvi (vorschmack) on nykyään suomalaisten kansallisherkkua. Vertailuna voidaan todeta, että Norjasta on kymmenen kohdetta, joista kaksi hotellia. Lisäksi norjalaiset omistavat revontulet. Islannista on päässyt mukaan yksi kohde, joka on saaren kiertävä kehätie.

Huomiota kiinnittää hotellien lisäksi se, että kirjoittaja on selvästi kiinnostunut teknologian historiasta. Mukana on kymmeniä restauroituja tai syystä tai toisesta vielä käytössä olevia historiallisia rautateitä ja kanavia.

Kaikkiaan Patricia Schultzin kirja on mielenkiintoinen valikoima matkailukoh-
teita. Vaikka se on omalla tavallaan vinoutunut näkemys, se myös antaa ajattelemisen aihetta siitä, mitä todella voidaan pitää merkittävänä, näkemisen ja kokemisen arvoisena kohteena. Matkakohteiden bongaaajat tuskin ottavat kirjan kohteita järjestelmällisen läpikäynnin kohteekseen, vaan heillä on oma näkemys siitä, mikä on merkittävä matkakohde.